

עפ"ג 53090/11/18 - מדינת ישראל נגד מרדכי יהושע קרויזר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לערעורים פליימ
לפני כבוד השופטים: ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל, ח' זנדברג

עפ"ג 53090-11-18 מדינת ישראל נ' 14 פברואר 2019

קרויזר

עפ"ג 73651-10-18 קרויזר נ' מדינת

ישראל

בעניין: מדינת ישראל

המערערת/המשיבה

נ ג ד

מרדכי יהושע קרויזר

המשיב/המערער

פסק דין

השופטת ח' זנדברג:

ערעור המדינה (להלן: המערערת) וערעור הנאשם (להלן: המשיב) על גזר דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט אילן סלע) בת"פ 14-06-20543 מיום 9.10.2018. הדיון בשני הערעורים אוחד.

כתב האישום והכרעת הדין

1. המשיב, ששימש כעורך-דין וכבעל משרד עורכי-דין בירושלים, הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום שכלל ששה אישומים. שניים מהאישומים עסקו ב**גניבה** (או בניסיון גניבה) של כספים שהוחזקו על ידו בנאמנות:

(א) המשיב ייצג מוכרת של דירה בעסקה למכירת הדירה. כחלק מההסכם, ביום 15.9.2011 הופקד בחשבון נאמנות על שמו של המשיב סך של 200,000 ₪ שנועד להבטיח את תשלום היטל ההשבחה בגין העסקה. בפועל, המשיב רכש המחאה בנקאית לפקודת לקוחתו בסך של 199,500 ₪, פדה את המחאה ונטל את הסכום האמור בה (אישום שישי).

(ב) המשיב שימש כנאמן לקבוצת רוכשים, ובמסגרת זו נטל המחאה בסך 100,000 ₪ שנרשמה על שמו בנאמנות, ומסרה לחברת שירותי המרה תמורת המחאה שלו שחזרה. במועד פירעון ההמחאה (1.11.2011) המשיב פנה לחברת ההמרה וביקש שלא להפקידה, אך בהמשך שוב מסר המשיב את ההמחאה לחברת ההמרה כערובה ביחס להמחאה אחרת שלו. בשלב מסוים, הפקיד בעל חברת ההמרה את ההמחאה, אולם ההמחאה חזרה מכיוון שבוטלה על-ידי בעליה (אישום רביעי).

2. בשל האמור לעיל, הורשע המשיב בעבירה של גניבה בידי מורשה, לפי סעיף 393(2) לחוק העונשין,

התשל"ז-1977 (להלן - החוק) (באישום השישי) ובעבירה של ניסיון גניבה בידי מורשה, לפי סעיף 393(2) וסעיף 25 לחוק (שתי עבירות) (באישום הרביעי).

3. שני אישומים נוספים בהם הורשע המשיב עסקו בזיוף מסמכים:

(ג) המשיב שלח למשרד הבינוי והשיכון מכתב שזיף (לבדו או עם אחרים). המכתב נחזה כמכתב מטעם הבנק, ונרשם בו שהמחאה שרשם המשיב לפקודת משרד הבינוי והשיכון חזרה בשל תקלה טכנית. זאת, הגם שהסיבה בעטיה חזרה ההמחאה הייתה חוסר כיסוי (ההמחאה נועדה למימון הוצאות הפיתוח בגין זכייה במכרז מיום 24.6.2010 בנוגע למקרקעין מסוימים) (אישום ראשון).

(ד) בסמוך ליום 28.6.2012, לבקשת אדם אחר, המשיב חתם על 20 יפויי כוח חתימה הנחזית להיות של אנשים שונים, המייפים, כביכול, את כוחו של המשיב לפנות בשמם לבירור זכאותם לקבלת כסף מבנק ישראל ולקבלת שוברים לצורך זה. והכול, מבלי שאותם אנשים יתייצבו בפניו ומבלי שהם מודעים לנעשה בשמם (אישום שביעי).

4. בשל מעשי הזיוף האמורים, הורשע המשיב (הן ביחס לאישום הראשון הן ביחס לאישום השביעי) בזיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 418 לחוק, ובעבירה של שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק. בנוסף, ביחס לאישום הראשון הורשע המשיב גם בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא וסעיף 25 לחוק.

5. בנוסף לשני אישומי הגניבה ולשני אישומי הזיוף הנ"ל, הורשע המשיב גם בעבירה של הוצאת שיק ללא כיסוי, לפי סעיף 432(א) לחוק, בגין המחאה בסך 87,200 ₪ שהוציא ללא כיסוי מחשבון נאמנות שניהל והוגבל (אישום חמישי); וכן בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 415 לחוק, בשל כך שביום 12.4.2011 נחתם הסכם בין חברה שבבעלות המשיב לבין חברת בנייה, שזכתה במכרז מסוים, כאשר המשיב יוצר מצג, בידועו שאינו נכון, לפיו הכספים בגין העסקה ישולמו מכספו ומכספי משקיעים נוספים אותם, כביכול, גייס (אישום שלישי).

גזר הדין

6. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים וראיותיהם לעונש ולאחר עיון בתסקיר שירות המבחן, קבע בית המשפט קמא מתחמי ענישה נפרדים לעבירות השונות בהן הורשע המשיב (זולת האישום הראשון והשלישי, להם ראה בית-המשפט קמא לקבוע מתחם אחד, בשל הקרבה המעשית שהתקיימה ביניהם, שכן האישום השלישי נעשה בהמשך לאישום הראשון).

7. לאחר מכן, קבע בית-המשפט קמא מתחם ענישה כולל, שנע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 48 חודשי מאסר בפועל, וראה לנכון למקם את המשיב ברף התחתון של המתחם שקבע.

8. לבסוף, גזר בית-המשפט קמא את עונשו של המשיב ל-12 חודשי מאסר בפועל, מאסר-על-תנאי וקנס.

על גזר דין זה הוגשו הערעורים הנוכחיים, ערעור המדינה על קולת העונש וערעור המשיב על חומרתו, כשהערעורים התמקדו ברכיב המאסר בפועל.

הערעורים

9. ב"כ המערערת טענה כי בית-המשפט קמא טעה בשעה שקבע מתחם עונש כולל לכל האירועים למרות שכתב האישום מכיל מספר אירועים שונים, שלכל אחד מהם ראוי לקבוע מתחם ענישה נפרד; כי מתחמי הענישה שנקבעו אינם הולמים את חומרת העבירות ואת מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מרמה המבוצעות על-ידי עורכי-דין ואת הצורך בהרתעה מפני ביצוען של עבירות כאלו; וכי בית-המשפט קמא טעה כשמיקם את המשיב בתחתית המתחם הכולל, בשעה שהנכון הוא למקם את המשיב (בשל נסיבותיו האישיות) בחלקו התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו.

10. מנגד, ב"כ המשיב טען כי יש להקל בעונשו, ובפרט ברכיב המאסר בפועל כך שהמשיב ירצה מאסר בעבודות שירות. ב"כ המשיב הצביע על הזמן הרב - כעשור - שחלף מאז ביצוע העבירות; על כך שהמשיב השיב את מלוא הסכום שנטל ממוכרת הדירה שייצג באישום השישי, וכיום אין נפגעים שהמשיב חייב להם כסף; כי המשיב לא פעל כדי ליטול לכיסו כספי לקוחות אלא כדי לנסות להציל עסקאות שכשלו, כשהוא מצוי בתהליך של קריסה כלכלית, והוא עצמו מפסיד כספים רבים מהעסקאות הללו; כי יש לחרוג ממתחמי הענישה מטעמי שיקום, שכן המשיב, בן 57, הושעה מלשכת עורכי-הדין בשנת 2013, ננקטו נגדו הליכי כינוס, והוא עובד מזה מספר שנים בעבודת כפיים למחיתו (במסעדה קטנה). ב"כ המשיב הדגיש שמאז המקרה ועד היום לא נפתחו למשיב תיקים נוספים, ובנוסף טען כי יש לקבל את המלצת שירות המבחן, שהמליץ להימנע מהטלת מאסר בפועל על המשיב.

דין והכרעה

11. דין הערעורים להידחות.

12. כלל הוא כי ערכאת הערעור ממעטת להתערב בגזירת הדין, והיא לא תעשה כן אלא במקרים חריגים. כדברי כב' השופט מיןץ בע"פ 6898/17 פלוני נ' מדינת ישראל (2019):

"הלכה מושרשת היא כי ערכאת הערעור אינה מתערבת בחומרת העונש שנקבע על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם ניכרת סטייה של ממש ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות, או כאשר דבק פגם מהותי בגזר הדין" (שם, בפסקה 9 לפסק-הדין).

13. המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים חריגים, המצדיקים את התערבותה של ערכאת הערעור. אכן, העבירות בהן הורשע המשיב חמורות הן. המשיב ניצל את האמון שניתן בו, כעורך-דין, ומעל באמון זה. מכיוון שכך, דין ערעורו של המשיב להידחות, שכן הענישה ההולמת מחייבת במקרה הנוכחי מאסר בפועל. על החומרה שבעבירות אלו עמדה כב' השופטת ברק-ארז בע"פ 1082/14 ג'סאר נ' מדינת ישראל (2015), לאמור:

"משנה משקל יש לתת לכך שהמערער הוא עורך דין, שנאמנות ויושר אמורים להיות נר לרגליו. ללא שמירה על האמון הבסיסי בין עורך דין ללקוחו לא יוכל לסכון מקצוע עריכת הדין, וחמור מכך - אנשים לא יוכלו לתת מבטחם בעורכי דין חרף הצורך להיזקק לשירותים משפטיים לשם הגנה על זכויותיהם" (שם, בפסקה 30 לפסק-הדין).

14. בית-המשפט קמא שקל את החומרה האמורה, ואף את עברו הפלילי המסוים של המשיב (שכולל הרשעה בשתי עבירות של עיכובים בהגשת דו"חות מס), וראה לנכון לאזנה עם חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, עם הודאתו של המשיב ועם נסיבותיו האישיות, כמו גם עם העובדה שהמשיב השיב את הכספים שנטל מלקוחות. למותר לציין כי להשבת הכספים ללקוחה יש חשיבות רבה, שכן יש בה כדי להקהות, ולו במידה מסוימת, את הפגיעה בקורבן העבירה.
15. נסיבותיו האישיות של המשיב - שהוא כבן 57 - נפרשו בהרחבה בתסקיר המבחן, כשראו להזכיר בפרט את העובדה שרשיון עריכת הדין של המשיב נשלל לצמיתות והמשיב נפל מאיג'קא קמא לביקא עמיקתא, כשאין ספק שעצם המאסר שנגזר עליו מהווה ענישה משמעותית, חמורה ומרתיעה; את מצבו הבריאותי של המשיב, כפי שפורט בתסקיר; את העובדה שהמשיב מצוי בפשיטת רגל; את החרטה הכנה ונטילת האחריות של המשיב; ואת מעשי העזרה לזולת שהמשיב עשה, כעולה מהעדויות שהוצגו בפני בית-המשפט קמא.
16. אין עילה להתערב באיזון שערך בית-המשפט קמא - ששקל את כלל השיקולים הצריכים לעניין - נוכח מיעוט ההתערבות של ערכאת הערעור בגזירת הדין, ומשלא מצאנו סטייה ניכרת המצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.
17. המערערת טענה, אמנם, כי בית המשפט קמא טעה בכך שקבע מתחם ענישה כולל אחד לכל האירועים, וכי המתחמים שנקבעו אינם הולמים את חומרת העבירות, אולם אין בטיעון זה כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור בהתאם לפסיקת בית-המשפט העליון, הקובעת כי "כאשר התוצאה העונשית אינה מצדיקה התערבות, אין מקום לקבלת ערעור גם כאשר נפלה טעות בהבניית הענישה" (דברי כב' השופט קרא ברע"פ 1287/16 אבודרהם נ' מדינת ישראל (2018), בפסקה 13 להחלטה).
18. יוער כי הפסיקה אליה הפנתה המדינה בטיעוניה אין בה כדי לשנות ממסקנתנו זו נוכח נסיבותיה השונות, ועל כן דין ערעורה של המערערת אף הוא להידחות. ראו, למשל, ת"פ (ת"א) 40337/00 מדינת ישראל נ' דותן (2002), אליו הפנתה המערערת בטיעוניה. דובר שם בנאשם שנדון לשנתיים מאסר בפועל, לאחר שנטל מבני זוג שייצג במשך שנים רבות סך של כ-1.8 מיליון ₪, ובנוסף משכן את ביתם של בני הזוג כבטוחה להלוואה בסך 400,000 ₪, בלי שהזוג מודע או מסכים לכך. בהמשך, הבנק מימש את המשכנתא ובני הזוג עמדו בפני פינוי מדירתם. כאמור, נסיבות המקרה הנוכחי שונות עד מאד מנסיבות המקרה שם.
19. בנסיבות אלו, דין הערעורים להידחות.
20. המשיב יתייצב לריצוי עונשו ביום 29.4.2019 בשעה 09:00 במתקן המעצר בבית מעצר ניצן ברמלה.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ט' אדר א' תשע"ט, 14 פברואר 2019, בהעדר הצדדים (על פי הסכמתם).

חיה זנדברג, שופטת

אלי אברבנאל,
שופט

רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת